

Forord

Undervisningsmaterialer og -indhold

De fleste husker sikkert nogle af de undervisningsmaterialer de brugte den gang de lærte sprog i skolen. De genkalder sig dem måske med nostalgi, eller med et smil, eller med væmmelse, eller måske med et: Nå ja, sådan var det jo den gang! For enhver der kigger i ældre undervisningsmaterialer med nutidige øjne, kan se at de (i de fleste tilfælde) er børn af deres tid.

Vi syntes at det kunne være interessant at lave et Sprogforum-nummer om undervisningsmaterialer og -indhold og se på hvordan diskussionen tager sig ud i Danmark lige nu. Undervisningsmaterialer er tidsdokumenter: Hvordan ser man på sprog, sprogtilegnelse og sprogundervisning lige nu, og hvordan giver det sig udslag i undervisningsmaterialerne? Hvad betyder det at materialerne er varer på et marked og derfor markedsføres for at blive solgt? Hvilke forestillinger gør man sig om sproget som en del af samfundet og af kulturen? Hvilke forestillinger ligger der implicit om eleven, kursisten, den studerende? Hvad tilbyder materialerne læreren, fagligt og tværfagligt? Hvordan mener man at materialerne kan bidrage til praksis på en fornuftig og produktiv måde? Hvilke aktuelle krav er der - og trækker de i samme retning?

Dette nummer af Sprogforum indeholder en række bidrag der hver på sin måde belyser nogle af ovenstående spørgsmål. Nogle fremhæver nye udviklinger inden for undervisningsdifferentiering, andre mulighederne for integration af it i sprogundervisningen. Nogle peger på nye krav til den litterære dimension, andre på nye krav til sproglig bevidsthed. Der lægges ud med en kronik der slår fast hvor vigtigt det er med innovation i sprogfagene.

5 *Kronik*

Hanne Leth Andersen: Sprogpolitik, sprogdidaktik, sprogfaglighed: hvad med sprog i fremtiden?

Dette nummers kronik sætter fokus på behovet for nytænkning inden for fremmedsprogsundervisning i vores uddannelsessystem, på sprogdidaktiske og ikke mindst sprogfaglige udfordringer i dag samt behovet for en indsats for at sprogkompetencen fremover styrkes.

9 *Mads Bo-Kristensen: Vurdering af it-materialer - til dansk som andetsprog for voksne*

Vi åbner temanummeret med en artikel af Mads Bo-Kristensen, som præsenterer tre overordnede principper for vurdering af it-materialer til dansk som andetsprog for voksne. Principperne belyses og eksemplificeres efterfølgende i en vurdering af et konkret it-materiale.

- 20** *Nanna Bjargum: Gymnasiereformen. Nye undervisningsmaterialer - og genbrug af ældre*
Nanna Bjargum diskuterer muligheden for genbrug af ældre materialer og især behovet for udvikling af nye materialer til gymnasiet i kølvandet på gymnasireformen.
- 26** *Ditte Gadegaard: Litteratur og sprogundervisning - spansk i gymnasiet*
Ditte Gadegaard fokuserer på litteraturundervisningen i forlængelse af gymnasireformen; hun efterlyser et øget fokus på nye tilgange til litteratur og belyser dette med spansk i gymnasiet som eksempel.
- 35** *Anne Houmark & Carol Livingstone: Good Habits from the Start - principper for tilgange til den tidlige engelsk undervisning*
Houmark og Livingstone skriver om behovet for at anskue begynderundervisningen i engelsk i et fremadrettet perspektiv og diskuterer herudfra principper for tilgange og hvorvidt der er dækket af materialer for tidlig engelsk.
- 44** *Angreth Steffensen: Lærebogen i tysk - et historisk rids*
Angreth Steffensen giver et kort historisk rids over faser i lærebogens historie i de senere årtier, og hvilke tendenser faserne afspejler, og giver herudfra et kort vue over vigtigste fokuspunkter for en lærebogsanalytisk tilgang til undervisningsmaterialer.
- 50** *Lise Nerlov: Det skal fungere i praksis! Om udvikling af materialer til sprogundervisningen i grundskolen*
Lise Nerlov præsenterer forlagsvinklen på udvikling af materialer til sprogundervisning; hun sætter fokus på undervisningsdifferentiering i praksis med eksempler fra et engelsksystem.
- 54** *Lilian Rohde: Checkliste til vurdering af undervisningsmaterialer*
Lilian Rohde præsenterer kort baggrunden for udarbejdelsen af en checkliste for vurdering af undervisningsmaterialer, som resulterede i et skema med punkter for *Coursebook assessment*.

- 57 *Åbne Sider:*
Aud Marit Simensen: „Ja, engelsk er noe vi møter som barn og det er ikke lenger et fremmedspråk ...”
Nummerets Åbne Sider er et bidrag fra Aud Marit Simensen, der afspejler den aktuelle debat om engelsk i Norge.
- 62 *Godt Nyt*
Rubrikken indeholder nyere udvalgt litteratur til temanummeret fra Danmarks Pædagogiske Biblioteks samling.

REDAKTIONEN

Danmarks Pædagogiske Bibliotek

November 2005

Ny udgiver af Sprogforum

Kære læser af Sprogforum

Fra og med 1. januar 2006 bliver **Sprogforum** ikke længere udgivet af INFODOK på Danmarks Pædagogiske Bibliotek, men det vil blive videreført af Danmarks Pædagogiske Universitet. Det var med dyb beklagelse, at Danmarks Pædagogiske Bibliotek i begyndelsen af 2005 måtte meddele redaktionen af **Sprogforum**, at biblioteket med udgangen af året ikke mere så sig i stand til at fortsætte med udgivelsen. Massive nedskæringer har nødvendiggjort lige så massive besparelser, og blandt disse er **Sprogforum**.

Men heldigvis er Danmarks Pædagogiske Universitet trådt til, så tidsskriftet fortsætter med samme redaktionelle storgruppe som hidtil. INFODOK bidrager fortsat med bibliografisk stof og informationssøgning etc. til **Sprogforum**, men fungerer ikke længere som udgiver med ansvar for den samlede redaktionelle og grafiske produktion samt abonnementsforvaltning, tryk og distribution af tidsskriftet.

Derfor er dette nummer det sidste, som udgives af Danmarks Pædagogiske Bibliotek, men **Sprogforums** storgruppe og redaktionsgruppe fortsætter i nye institutionelle rammer på Institut for Pædagogisk Antropologi/DPU.

I denne forbindelse overgår den ansvarshavende redaktion til Karen Lund, og grafik og produktion m.m. til Danmarks Pædagogiske Universitets Forlag.

Sprogforums første nummer udkom i 1994, og her står bl.a. om formålet med bladet:

„**Sprogforum** vil være en ramme for pædagogisk og teoretisk debat om fremmed- og andetsprogsundervisning hvor:

- undervisere udveksler erfaringer, ideer og eksperimenter på tværs af sprog, institutioner og traditioner;
- forskere formidler undersøgelser og resultater for at bidrage til forøget viden og fornyelse;
- undervisere peger på områder, hvor der er behov for forskning.“

Alle hidtil udgivne numre af **Sprogforum** har efter min mening på fortræffelig måde levet op til formålet, og det har været en fornøjelse at udgive et blad, der i den grad har været med til at formidle forskning på en måde, så praktikere - ofte på tværs af sprog - umiddelbart har kunnet drage nytte af anstrengelserne. **Sprogforum** er blevet læst - både i trykt form og på internettet - af studerende, lærere og forskere.

Det gode budskab er altså, at bladet fortsætter i 2006, og jeg vil benytte lejligheden til at opfordre så mange som muligt til at støtte **Sprogforum** og tegne abonnement for 2006.

Til slut en stor tak til bidragydere, **Sprogforums** storgruppe med skiftende temareaktioner, den faste redaktionsgruppe igennem årene ved Karen Lund, Karen Risager og Michael Svendsen Pedersen, de ansvarshavende redaktører Elsebeth Rise (1994-2001) og Annegret Friedrichsen (2001-2005) samt Per Lukman for en utrættelig og flot indsats gennem 11 år.

Søren Carlsen
overbibliotekar